

sanitati pristine redderet. Sed cum
rex eū frequenter visitaret et pabu-
lum salutis ab eo reciperet ei imen-
sas diuicias obtulit. sed eas ille re-
cipe penit' recusauit. amonens vt
ibi monasteriū cōstrueret vbi mona-
stici ordinis disciplinā vigeret. **Q**d
cū rex fecisset vid' egidius lacrimis
et precib' regis postq̄ plurimū re-
nuisset illi' monasterij curā suscepit
Hui' famā rex karol' vt audiuit.
eius impetrato aduentu reuerēter
eū suscepit. Quē inter cetera salutis
colloquia rex rogauit vt p ipō di-
gnanter oraret. qz quod dā facin'
enorme commiserat qd nulli vnq̄ nec
ipī sancto cōfiteri auderet. Sequēti
igit' dñica die dū egidius celebrās
p rege oraret. angelus dñi eidem
apparens cedulā sup altare posuit
in qua sc̄ptuz erat p ordinez regis
peccatū et qd egidij precib' iam essz
dimissuz. si tñ penitēs deinceps ab-
stineret. Adiuuandūqz erat in fine. qd
quisqz sanctū egidiū p quocunqz
omisso inuocaret si tñ ab illo desis-
teret eius meritis sibi remissum nō
dubitaret. Oblata igit' regi cedula
peccato suo rex agnito veniam hu-
militer postulauit. Egidius aut' cū
honore rediens apud nemausensē
vbez filiū pncipis qui tñc obierat
suscitauit. Vbi post aliquantulum
tpus prenūciāns monasteriū suum
nō lōge post ab hostib' euertendū
Romā adijt q̄ p̄uilegia ecclesie sue
duoqz ostia cipressina in quib' scul-
pte erāt imagines apostolorum a
papa impetrans. dimittēs ea in ti-
berim. diuino regimini commendauit

et ad monasteriū rediens quidam
tracto apud cebronē gressū resti-
tuit. Cūqz ad monasteriū redisset
p̄dicta ostia in portu inuenit q̄ gra-
tias agēs deo quā ea inē tot maris
picula illesa p̄uassent. Illa in liminib'
ecclesie sue ad decus ecclesie et mu-
nimentū pacti romane sedis erexit.
Tandē dñs diem sui obit' iminere
sibi p spiritū reuelauit. **Q**d ille frat-
bus indicans et p se orare suadēs
in dño feliciter obdormiuit vbi co-
ros angeloz eius animā in celuz
ferentiū plurimi se audiuisse testati
sunt. Claruit circa annos a natiui-
tate domini septingentos

De natiuitate virginis Marie.

Natiuitas gloriose virgi-
nis Marie ex tribu iuda
et regia stirge dauid du-
xit originē. Mathe' autē
et Lucas nō generatiōne beate ma-
rie sed Joseph describunt. qui tamē
a conceptione christi penitus alie-
nus fuit. Quia consuetudo fuisse di-
citur vt non mulierum sed virozuz
generationis series texeretur. Me-
rissime autem virgo beata ex p̄ge-
nie dauid descendit. Quod preci-
pue patet ex hoc. quoniam vt sepe
scriptura testatur. Christus de semī-
ne dauid duxit originez. Cum igit'
Christus de sola virgine natus
sit manifestum est et ipsam virginē
ex dauid natam esse et hoc ex cate-
na nathan. dauid enim inter cete-
ros habuit duos filios. Nathan q̄
Salomonem. Ex cathena igitur

Nathan filii **D**auis vt testatur **J**o-
hannes **D**amasceus **L**euu genuit
Melchi ⁊ **P**anthera **P**anther ge-
nuit **B**arpanthera. **B**arpanthe-
ra genuit **J**oachim. **J**oachim vir-
ginem **M**ariam **E**x cathena autem
Salomonis **N**athan habuit pro-
rem ex qua genuit **J**acob. **D**efun-
cto autem **N**athan. **M**elchi ex tri-
bu nathæ qui filius quidē **L**euu fra-
ter autē pantheris nupsit uxori na-
than matri autē iacob et genuit ex
ea heli facti autē sūt fratres vterini
iacob et heli **J**acob quidem ex tri-
bu salomonis **H**eli autē ex tribu na-
than **D**efunct⁹ est autē heli ex tribu
nathan sine liberis ⁊ accepit iacob
frater eius qui ex tribu salomonis
erat uxore eius et suscitauit semen
fratris ei⁹ et genuit ioseph **J**oseph
igit⁹ natura est filius iacob ex descē-
sione salomonis **S**cđm legē autē
heli qui ex nathan **N**am filius qui
nascebat⁹ hm naturā quidē erat ge-
nerātis. hm autē legē defuncti **I**hec
Damasce⁹. **S**icut autē in ecclesias-
tica hystoria dicit⁹ et **B**eda in sua
cronica testat⁹ cum omnes genera-
tiones hebreoz et alienigenaz. in
archiuis templi secretiorib⁹ serua-
rent⁹ herodes omnes iussit incendi.
estimās se nobile posse videri si de-
ficientib⁹ probamentis progenies
sua ad ysrahel pertinere crederet.
Fuerunt tamen quidam dominici
sic dicti ob p̄p̄nuitatez christi qui
⁊ nazareni fuerunt qui ordinez ge-
nerationis christi partim vt a pro-
auis didicerant. **P**artim vt a qui-
busdaz libris habuerant quos do-

mi habebant quantum poterant p-
docebant **J**oachim autem accepit
uxorem nomine **A**nnam que habu-
it sororem nomine **H**ysmeriā **I**hec
autem genuit **E**lizabeth et **E**liud.
Elizabeth autem **J**ohannem ba-
ptistam **D**e eliud natus est **E**minē
De **E**minen autem natus est sanc-
tus **S**eruati⁹. **C**uius corpus est
in opido **T**raiecti super fluiū **M**o-
sam in episcopatu **L**eodiensi **A**nnā
autem tres viros habuisse dicitur.
scilicet **J**oachim **C**leopham et **S**a-
lome **D**e primo autem viro scilicet
Joachim vnam filiam scilicet **M**a-
riam matrem domini genuit quaz
Joseph nuptui de dicit que christum
dominum genuit. **M**ortuo autem
Joachim accepit **C**leopham fra-
trem **J**oseph et genuit ex eo aliam
filiam quam similiter **M**ariam no-
minauit et **A**lpho postmodum in
coniugem sociauit **I**hec autem ma-
ria ex **A**lpho viro suo quatuor fi-
lios genuit scilicet **J**acobum mino-
rem **J**oseph iustum. qui et **B**arfa-
bas **S**imonem et **J**udam **M**ortuo
secundo viro **A**nnæ. tertium acce-
pit nomine **S**alome ex quo aliam
filiam genuit quam rursus mariaz
vocauit et **S**ebedeo in coniugem
tradidit **I**hec autem maria ex **S**e-
bedeo viro suo duos filios genuit
scilicet **J**acobum maiorem et **J**o-
hannem euangelistam. **U**nde et
de hoc extant **V**ersus. **A**nnā so-
let dici tres concepisse **M**arias.
Quas genuere viri **J**oachim **C**le-
ophas **S**alome qz **I**has duxere
viri **J**oseph **A**lphus **S**ebedeus

Prima parit xpm. iacobūq; secun-
da minozē. Et in seph iustum pepit
cum simone iudam. Tertia maiorē
iacobum volucremq; iohānē. Sed
mirū videt̄ quō beata maria potu-
it esse cognata elizabeth vt supius
dictum est. Constat enī elizabeth vt
ozem fuisse zacharie qui erat de tri-
bu leui. Et p̄m leges quilibz de sua
tribu et familia ducere debebat vt
ozem. Et ip̄am de filiabus Aaron
Lucas fuisse testat̄. Sed sciendum
quia et ip̄e Aaron et Joiada sum-
mus sacerdos ambo de tribu Ju-
da duxerunt vxores. Unde tribus
sacerdotalis et regalis cognatiōe
semper adinuicem probantur fuis-
se diuincte. Potuit autē vt dicit Be-
da huiusmodi diuinctio ex recentio-
ri tempore fieri. Datis nuptial femi-
nis de tribu in tribuz vt manifeste
beatam Mariam que de tribu Ju-
da regia descendit cuz tribu sacer-
dotali cognationez generis habu-
isse constaret. Et ita beata Maria
de vtraq; tribu erat. Voluit enī do-
minus vt hee due tribus priuilegi-
ate p̄pter misterium adinuicem misce-
rent̄ q̄a domin⁹ de eis nasciturus
erat qui vere rex et sacerdos p̄ no-
bis seipm̄ offerret̄ ⁊ fideles suos in
militia huius vite pugnantes rege-
ret et post victoriā coronaret. Qd̄
etiā ex nomine xpi id est inuncti inu-
it̄ur. quia soli sacerdotes et reges
et prophete in lege veteri vngēbā-
tur. Unde ⁊ nos a Christo xpiani
dicimur et genus electum et rega-
le sacerdotium appellamur. Sed et
quod dicebatur q̄ mulieres tm̄ sue

tribus hominibus iungerentur. di-
ctū fuisse constat ne distributio sor-
tium confunderetur. Quia vero le-
uitica tribus sortem inter ceteras
non habebat. mulieres de illa tri-
bu nubere poterant cui volebant.
Hystoriā autem natiuitatis virgi-
nis beatus Hieronimus vt in pro-
logo refert adolescentulus in quo-
dam libello legit. Sed post multuz
temporis vt se ibidem legisse reco-
luit. rogatus transcripsit. Joachim
namq; ex galilea et ciuitate Naza-
reth sanctam annam ex bethlehem
duxit vxorem. Ambo autem iusti e-
rant et sine reprehensione. In omi-
bus mandatis domini incedebāt.
omnēq; suam substantiam tripha-
rie diuidebant. Inam partez tem-
plo et templi seruitozib⁹ impende-
bant. Aliā peregrinis et pauperib⁹
erogabant. Tertiam sibi et familie
sue v̄sibus reseruabant. Et ita p̄ an-
nos. xx. prolem ex diugio nō habē-
tes. vouerunt dño q̄ si eis sobolez
occederet eaz seruitio dñi mancipa-
rent. Cui⁹ rei gr̄a cū singulis ānis
in tribus festis p̄cipuis Iherusalē
frequētarent. In festo encensozum
Joachim cū v̄tribulibus suis Ihe-
rusalem ascendit et cū ceteris ad al-
tare accedens oblationē suā offer-
re voluit. Qd̄ vidēs sacerdos cum
indignatiōe repulit et cur ad alta-
re dei accedē p̄sumeret increpauit.
asserēs nō esse oueniēs maledictio
legis ob noxiū oblatōz dño legis
offerre. nec inē fecūdos infecundū
in cōspectu dñi et qui p̄p̄m dei non
auxit astare. Joachim v̄o sic cōfusi

se videns pte pudore domū redire noluit. ne similiter a tribulib⁹ suis qui hoc audierāt tantū opprobriū sustineret. **S**ecedēs ergo ad pastores suos cū ibi aliquādiu fuisset quā dā die ei solus angelus cū magna claritate apparuit et de eius visione turbatū amonuit dicens **E**go sum angelus dñi missus ad te vt nunciem tibi pces tuas exauditas esse et elemosinas in cōspectu dñi ascēdisse. **V**idi enī pudorē tuū et audiui sterilitatis opprobriū. nec recte tibi obiectū. peccati quippe non nature vltor est deus. **E**t ideo cū alicui⁹ vter claudit ad hoc facit vt mirabilius denuo aperiat et non libidinis esse qđ nascit sed diuini fore muneris cognoscat. **P**rima gētis vře mater sara nōne vsqz ad nonagesimū annū sterilitatis opprobriuz pculit et tñ **I**saac cui repromissa erat omnium gentiū bñdictio generauit. **R**achel etiā nōne diu sterilis fuit et tñ **J**oseph genuit. qui toti⁹ egipti dominiū habuit. **Q**uis fortior sapsone et sanctior samuele. et tñ hñ ambo matres steriles habuere. **R**ationi igit et exemplis crede dilatos diu ccept⁹ et steriles part⁹ mirabiliores esse solere. **P**roinde anna vxor tua pariet tibi filiaz et vocabis nomē ei⁹ **M**ariā. **H**ec vt vouisti erit ab infantia dño csecrata et adhuc ex vtero matris sue spūs sancto plena. **N**ec forinsec⁹ inter pplares sz in tēplo dñi sp morabit ne qđ finist⁹ de ea al qđ suspicet. **E**t sicut ipa ex sterili mře nascet. ita mirabiliter ex ea altissimi filius generabit cui⁹ no

mē erit **J**hus et p eū omnib⁹ gentibus erit salus. **E**t tibi hoc signū. cū veneris ad aureā iherosolimis portā. annā vxorē tuā obuiā habebis que de tua tardatione modo sollicita tunc in cōspectu tuo gaudebit. **H**is dictis angelus ab eo discessit. **A**nna autē cū amare fletet et quonā vir suus iuisset ignoraret. **T**oz angelus eidē apparuit et sibi eadē que viro annunciauerat patefecit. addēs vt p signo iherosolimis ad aureā portā pgeret et ibidez viro suo redeūti obuiaret. **I**git iuxta angeli pceptū ambo sibi inuicē obuiantes de mutua visione letati. et de prole pmissa securi. adorato domino domū redierūt. diuinū pmissum hilariter expectātes. **A**nna ergo ccepit et filiā peperit et nomen ei⁹ mariā vocauit. **C**ompleto itaqz p trienniū ablationis tempore ad templum domini virginem cum oblationib⁹ adduxerunt. **E**rāt autē circa templum iuxta. xv. graduum psalmos. xv. ascensionis gradus. **N**am quia templum in monte erat constitutū altare holocausti quod forinsecus erat adiri nisi per grad⁹ non poterat. **I**n horum itaqz nouissimo virgo constituta cunctos sine alicuius adiutorio ita conscendit. ad iam etatis perfecte fuisset. **P**erfecta igit oblatione filiam cū alijs virginibus in templo dimittentes ad propria redierunt. **V**irgo autē quotidie in omni sanctitate proficiens et ab āgelis quotidie visitabatur et visione diuina quotidie fruebatur. **Q**uarto autē decimo etatis

et. ph. m. o. amp. gl.

hie anno pōtifer publice denuncia
 uit et h̄gines que in tēplo institue/
 banē et etatis tps impleffēt domū
 reuerterent vt viris legittime iūge
 rent. Cui' mādotō cū ceterē paruis
 sent. sola h̄go **M**aria hoc fecere nō
 posse respōdit. **C**ū qz parentes sui
 eā dñi seruitio mācipassent. **C**ū qā
 h̄ginitatē suā dño ipa vouisset. tūc
 anxiat' pōtifer eo q' neqz o'tra sc̄p
 turā que dicit. **V**ouete et reddite.
 votū infringendū putaret. nec mo
 rē genti insuetū introducere audēt.
Ad iminentē igit' festiuitatē iudeo
 rū seniozib' ouocatis. oim vna hec
 fuit sentētia vt in re tam dubia dñs
 o'siliū quereret. **C**ū aut' orōni insiste
 rēt et pontifer ad o'sulendū dñz ac
 cessisset. mox de loco oratorij cunc
 tis audiētib' vox insonuit dicens.
 vt quicūqz de domo **D**auid nupel
 is habiles o'iugati nō essent singu
 li virgas singulas ad altare deferi
 rent. et cuiuscūqz virgula germinas
 set et in cacumie ei' h̄m ysaie vatic
 niū spūssand' in colūbe specie cōse
 disset. ipse pculdubio esset cui h̄go
 desponsari deberz. **E**rat inter cete
 ros **J**oseph de domo dauid cui cū
 incōgruū videret si vir iam pfecte
 etatis tā tenerā h̄ginez duceret in
 vxozē. ceteris virgas suas afferēt
 bus. solus ipse virgā suā subtraxit.
In cū nihil diuine voci o'sonū ap
 parēt pōtifer iterato dñm cōsulen
 dū putauit. **Q**ui rñdit q' sol' ille h̄
 gā nō attulit cui h̄go despōsari de
 beret. **P**rodit' itaqz ioseph cū vir
 gā suā attulisset et ipa illico flozem
 germinasset et in ei' cacumine colū

ba de celo veniens o'sedisset liq̄do
 omnib' patuit ipi virginē fore dei
 sponsandā. **D**espōsata igit' virgū
 ne ioseph ipse quidē in suā ciuita
 tem betlehez recessit domū suā dis
 positur' et nupel's necessaria pui
 surus. **V**irgo aut' maria cū septem
 virginib' coeuis et collectancis su
 is quas ob ostensione miraculi a
 sacerdote acceperat. ad domū pa
 rentū in nazareth reuersa est. **I**n di
 ebus aut' illis angelus gabriel ei
 dem apparuit et de ea nasciturum
 dei filium nunciauit. **D**ies aut' nati
 uitatis virginis aliquāto tempore
 fideles latuit. **C**ontigit igit' sicut re
 fert **J**ohānes belet' vt quidā vir
 sādus sedule o'templationi insiste
 singulis annis. vi. ydus septēbris i
 oratione positus iocū dissimam an
 geloꝝ solemnitatē audiret. **C**umqz
 sibi deuotissime hoc reuelari petēt
 cur quolibet anno illa tm̄ die et nō
 alia hec audiret. diuinuz recepit re
 sponsum. q' virgo gloziosa **M**aria
 tali die fuerit mundo nata p cuius
 natalem toti mundo salus redem
 ptionis esset indubie p'ditura. **E**t
 ideo hoc manifestaret fili's sande
 ecclesie vt o'cordes fiant in hac ce
 lebritate celestis curie. **C**ū aut' hoc
 sūmo pōtifici et alijs intimasset et il
 li orōnib'. sc̄ptur'. ieiunijs et antiq̄
 ratū testimonijs o'perissent. hūc di
 em in honozē natiuitatis h̄ginis ce
 lebrandū vniuersaliē statuerūt. **O**c
 taua aut' die natiuitatis virginis
 marie olim nō celebrabāt. sed do
 minus **I**nnocencius quartus nati
 one **J**anuen'sis ipsam instituit cele

branda **C**ulus hec fuit causa **G**regorio eni nono p morte sublato de medio statim ciues romani omnes cardinales in quodam conclau in cluserunt vt citius ecclesie prouideretur **S**ed cu per plures dies concordare non possent et ipsi a romanis multas molestias sustineret. uerunt regine celi q si eius meritis concordarent et libere abire possent octauas sue natiuitatis diu neglectas decetio statuerent celebrandas **S**icq in dnm **C**elestinu couenerunt et liberati per dominu **I**nnocentium uotum adimpleuerunt **C**elestinus eni modico tempore superuixit et ideo per eum impleri non potuit. **E**t nota q tres natiuitates ecclesia solenizat scilicet natiuitatez **C**hristi natiuitatem marie et natiuitatem **J**ohannis baptiste. **Q**ue tres natiuitates designant nobis tres spirituales natiuitates. **C**um **J**ohanne namq in aqua **M**aria in penitentia **C**um xpo renascimur in gloria **C**u igitur natiuitatem baptismi in adultis oporteat precedere contritione et glorie similiter **J**deo ille due merito uigilias habent **S**z cum penitentia tota sit pro uigilia non oportuit vt uigiliam haberet **O**ctauas uero omnes habent. qa omnes ad octauas resurrectionis anhelant. **M**iles quidam ualde strenuus et beate uirgini **M**arie ualde deuotus. ad torneamentum uadens. quoddaz primo monasterium in honore beate marie costruatum in itinere repertum missaz auditurus intrauit **C**um autez missa

missa succederet. et ille ob honorem uirginis nullam premittere uellet **T**andem monasteriu exiens ad locu concitus pperabat. et ecce redeuntes ei occurrunt. et cum strennuissime militasse referunt. quod dum omnes qui aderant idem assereret et uniuersi eu strennuissime militasse acclamarent. necnon et quida qui se ab eo captos dicebant se eide offerrent. **P**erpendens uir discretus uirbanaz reginaz uirbano modo ipm honorasse quod acciderat manifestauit. et ad monasterium rediens filio uirginis decetero militauit. **E**pus quidaz qui beatam maria in suma reuerentia et deuotione habebat. quoda ecclesiaz beate **M**aginis in media nocte ex deuotione adibat **E**t ecce uirgo uirginu comitata uniuersoy uirginu choro uenienti uiro occurrit et sumo cum honore susceptu. ad ecclesia qua tendebat ducere cepit pinentibus duabus de choro puellis atqz dicentibus. **C**antemus dno socie cantemus honorez **D**ulcis amor xpi psonet ore pio. **Q**uos uersus totus alius chor? uirginu resumendo pcantabat **P**redi atqz bine cantatrices binos qui se quatur in ordine uersus subsecute sunt **P**rimus ad ima ruit magna de luce supbus. **S**ic homo cu tumuit primus ad ima ruit **S**icqz uiru dei cu tali pcessioe usqz ad ecclesiaz pduxerunt. duabus sp incipientibus et ceteris ridentibus **Q**ueda mulier solacio uiri sui destituta unicz filiu habebat q tenerrime diligebat. **Q**uoda at uice fili? ei? ab inimicis capitur et in

custodia vincula. **Q**uod illa audiens incoisolabiliter doluit et beatam virginem cui multum deuota erat per liberationem filii importunis precibus exorabat. **T**andem videns quod sic nihil proficeret ecclesiam in qua erat sculpta imago beate marie sola intrauit et coram imagine stans ipsam sic alloquitur dicens. **V**irgo beata per liberationem filii mei te sepe rogavi et adhuc nequaquam matri misere subuenisti. **T**uum pro filio meo implozo patrociniu et adhuc nullum sentio fructum. **I**gitur sicut filius meus mihi ablatu est sic et ego filium tuum tibi auferaz et obsides pro filio meo in custodia ponam. **E**t hec dicens propius accessit et imaginem pueri quam virgo in gremio baiulabat auferens domum abiit. **A**ccipiensque imaginem pueri ipsam in lintheo purissimo inuoluit et in archa recedens ipsam cum clauis diligentius confirmauit bonum obsidem pro filio suo habere se gaudens et ipsum diligentius custodiens. **E**t ecce sequenti nocte beata virgo iuueni apparuit et ianuam carceris aperiens inquit ut exeat precepit. eique dixit. **M**atri tue fili dices ut mecum reddat filium ex quo reddidi tibi suum. **Q**ui exiens ad matrem venit et qualiter beata virgo eum liberauerit enarrauit. **I**lla autem plurimum exultans imaginem pueri accepit et ad ecclesiam vadens beate marie reddidit dicens. **G**ratias vobis domina refero quod mihi meum vnicum filium reddidistis et nunc vobis filium vestrum reddo. quia meum me recepisse profiteor. **E**rat quidam fur qui sepe latrocinia exerce-

bat. sed in beatam mariam magnam deuotionem habebat et eam crebrius salutabat. **Q**uodam igitur vice furtim quodaz rapiens capis et suspensio iudicatur. **C**um autem suspenderet et continuo beata virgo eidem affuit et suspensum tribus diebus ut sibi videbatur suis manibus sustentauit. ita quod nullam lesionem profert. **I**lli vero qui eum suspenderat casu transeuntes eum viuente et vultu alacri reppererunt. et arbitantes quod non bene fuisset laqueo stricto gladio ipsum iugulare volebant. **S**ed beata maria ferientium gladio manu opponerat et illi sibi nil nocere poterat. **C**ognoscetes ergo illo referente quod beata maria sic eum iuuaret mirantes eum deposuerunt et amore virginis abire liberum dimiserunt. **Q**ui abiens monasterium intrauit et quoad vixit in seruitio dei genitricis permansit. **F**uit quidam clericus qui beatam mariam valde diligens. horas eius sedule decantabat. **C**um autem parentes eius morerentur alium non habentes heredem eidem hereditatem maximam dimiserunt. **C**ompulsus est igitur ab amicis ut vixorem acciperet et hereditatem propriam gubernaret. **Q**uodam autem die cum ad celebrandas nuptias tenderet. in itinere quandoque ecclesiam repperit. **E**t recordatus fuisse beate marie. ingressus diem ecclesiam horas eius dicere cepit. **E**t ecce beata maria eidem apparuit et quasi seuerius ei dixit. **S**tulte et infidelis. cur me amicam et sponsam tuam relinques et in feminam aliam anteponis? **A**d hunc ille opusculus ad socios rediit et totum dissimulans celebratis nuptiis media nocte relictis omnibus de domo

ausugit et monasteriū intrans beate marie deuote seruiuit. **S**acerdos enī cuiusdā parrochie ⁊ honeste vite. nullam missā nisi missā beate virginis sciebat quā in honore eius sedule decātare solebat. **A**put episcopū igif accusat et ab eo citat accersit. **C**ū vero corā episcopo se aliam missam nescire diceret. epus ipsū quasi seductore creberrime redarguit et ab officio eū suspēdēns ne decetero missam cantare aut legere audeat interdixit. **S**equenti nocte beata virgo episcopo apparēs eū plurimū increpauit ⁊ cur suū sic male tractasset ministꝝ et cancellariū requisit. **A**ddiditq; qd ipse tricesimo die moreret. nisi ille ad consuetū officium restitueret. **T**remefactus epus presbiterꝝ accersuit et veniā postulans vt nullā aliā missam preter illā quā sciebat de beata maria celebrare debeat impetravit. **Q**uidam clericus vanus et lubricus erat. sed tñ dei genitricē plurimū diligebat et eius horis stans deuote et alacriter decātabat. **Q**uadam igif nocte in visione vidit se ante tribunal dei astare et dñm circūstantib; dicere. **D**e illo qui vos aspicit quod iudicio dignus sit vos ipsi decernatis quē tādū toleraui ⁊ nullū adhuc in eo emendationis signum inueni. **T**unc dñs omib; approbantibus sup eū dānationis tulit sūā. **E**t ecce virgo beata surrexit et filio suo dixit. **P**ro isto o fili clementiā tuā rogo vt sup eū sententiā dānationis mitiges. **V**iuat ergo hic ob gratiā mei qui ob ppria merita adiicitur

mortū. **C**ui domin; **T**uis eū petico nib; tribuo si vel saltē nsc eius correctionē cōspexero. **E**t cōuersa virgo ad hominē dixit. **V**ade et amplius noli peccare ne deteri; tibi cōtingat. **I**lle igif excitat; vitā mutauit. religionē pecijt et ibi in bonis opib; vitā finiuit. **A**puđ siliciam anno domi. ccccxxxvij. fuit qdam vir noie theophilus cuiusdā episcopi vicedñs vt ait philibert; carnotē. epus qui tā prudenter sub episcopo res ecclesiasticas dispēsbat qd mortuo episcopo eū dignū episcopatu tot; ppl's acclamabat. **A**t ille vice dñatu cōtent; aliū in epim maluit ordinari. **T**andē ab officio inuite ab episcopo deiect; in tantā impaciētiā est elapsus vt ad suā recuperandā dignitatē cuiusdam iudei malefici cōsiliū expeteret. **I**lle igif dyabolū aduocabat et aduocat; concit; venit. **T**heophil; ergo iussu demonis xpm et mrem ei; abnegauit et xpiane professioni abrenūciavit. et ipsius abrenūciationis et abnegationis cirographuz scripsit. et scriptum anulo sigillauit et sigillatum demoni tradidit ⁊ sic eius seruitio se addidit. **I**n crastinum ergo procuratione demonis. **T**heophilus in episcopi gratiā recipitur et in sui dignitatez officij restituitur. **T**andē ad se reuersus de eo quod fecerat valde ingenuit et ad virginē gloriozā vt sibi in adiutorium fieret tota mētis deuotione pfugit. **Q**uadam ergo vice beata maria in visione sibi apparēs de impietate ipm redarguit et dyabolo

abrenunciare precepit et xpm dei filium et nomen xpianitatis ppositum confiteri fecit et sic ipm in sui et filij gratiam recupavit et ad iudicium in dulte venie itez sibi appatens chyrographu quod diabolo dederat sibi reddidit et sup pedem vt ia no se dyaboli seruū timeret sed p virginem se libez factū gauderet. **Q**uothophilus recepto ingēti gaudio vehemēter exultans coram episco po omniqz populo quid acciderit retulit et cunctis amirantibz et virgine gloriosā laudantibz ipse post triduum in pace quieuit. **¶** **Q**uidam vir et vxor sua vnicā filiam habentes eā cuidā iuueni pulcerrimo nuptui tradiderūt. **O**b amorem autē filie genez secū in domo tenebant. **M**ater autē puelle iuuenē amore filie sue taz diligenter colebat vt nō maior esset amor puelle ad pueruz qz socrus ad genez. **I**nter hec maliciosi dicere ceperūt qd hoc nō filie causa faceret sed vt eidem pro filia sese ingereret. **C**ū igit mulieris animū tanta falsitas occussisset timens ne in vulgi fabulaz verteret. duos rusticos alloquit et occulte generum stragulare velint cuilibet viginti solidos polliceat. **Q**uadam ergo die eos in cellario recludēs maritū suū et industria ire consuluit et filiam alio transmitti. **T**ūc adolescens iussu dñe sue cellariū vt vinū afferret ingredi et mox a latronibz stragularat. **M**ox socrus ipm in lectū filie retulit. et quasi dormientē vestibz circumtexit. **R**edeuntibz ergo marito et filia et ad mensaz positus iubet ma-

ter filie vt marituz debeat excitare et ad mensam vocare. **Q**uē cum defunctū reperisset et hoc concita nūciasset. tota familia in lamentū vertitur. et illa mulier homicidā quasi dolens cū ceteris lamētā. **T**andē mulier de perpetrato scelere valde ingemuit. et sacerdoti omnia p ordinem confessa fuit. **P**ost aliquot tempus inter mulierem et sacerdotem litigium oritur et a sacerdote sibi generi homicidium irrogatur. **Q**uod cuz ad parentū iuuenis notitiam deuenisset. adducitur ad iudicem vt ab eo ignibus concremāda damnatur. **F**inem ergo suū imminere considerans. ad beatā virginem se conuertit et eius intrans ecclesiam in orationem cū lacrimis se prostravit. **P**ost modicum exire cōpellit et in magnū pietam ignē omnes ibidē stare illesam et incolūmez stuentē. **S**ed parētes pueri ignē puū esse putantes ad sarmenta cōcurrūt et in ignem pñciunt. **V**identes at qd nec hic in aliquo lederetur lanceis et hastibz eā impugnare ceperūt. **T**ūc iudex qui aderat vehementer obstupuit et eos ab ipi impugnatione opescuit. **T**az aut diligenter cōsiderans nullū in ea signū incendiū pter sola vulnera lacearū inuenit. **C**ū aut parentes eius domū eam reduxissent et eam fomentis et blanditijs recrearent. nolens deus eā vltiō humana suspitione fedari post triduum in laude hginis pseuerantem ex hac vita vocauit.

¶ De sancto Nazario martire.

e e 6